

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 10 pengő, félévre 5 pengő.

Egyes szám ára 24 fillér.

Lapfajtájában:

**MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI
MŰINTÉZET RÉSZVÉNTÁRSASÁG**

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Brassai-utca 7. szám.
Telefon: 13-87.

Beszélgetés a cinteremben

Írta: Dávid Iván

A fák most is úgy pattantják a rüvetek, a virágok úgy emelik ég felé a fejüket s olyanok a tavaszi felhők is, mint máskor. Valami nyugtalan feszénzés van a természetben, ahogy megindul a növényekben, földben az élet s zer titokzatos nedv és millió féreg évezni kezdi rendes munkáját. Csak alán az emberből hiányzik a csendes zempléskedés kedve, ezt vitte el a bombák obbanásának hangja és a vörösaróú éva vérszomjas, rézszeg tántorgása a nagy határoknál. Mezőn jársz, vagy vonatról szemléd az erdélyi tavaszt, olyan minden, mint tavaly, vagy tíz évvel ezelőtt. Csak az emberek nyugtalanabbak aszerint, hogy kinek milyen a hite és a meggyőződése. Vannak ideges emberek, akik rémülődnek és vannak kemény magyarok, akiknek a szeme nem rebben, ha veszedelem van, hanem tudják, mi a kötelességük.

Annnyiféle az ember, ahány ember van s az emberi változatosság sehol sem látszik annyira, mint vonaton. Ilyen kis, vidéki szárnnyon, ahol órák alatt tesz meg a masina harminc kilométert s ahol az emberek szinte kivétel nélkül ismerik egymást. Katonaságtól józók férfiak, asszonyok szatyorokkal, csütök, papok, diákok és a városi szidő férfiakból a stánrtföld munkájára felé gyerkvő leányok. Ezek mennek a falu felé, hazs. S az a néhány városi ember, aki most ott keres magának egy kis szobát, ahol az apró gyermekeket elhelyezheti. Így gondolja jobbnak, a bombák elől.

Itt már érzik a falu levegője és szelése. Más, mint a város. Údőbb és tisztább. Az a falu, ahol a beszélgetés közben másfélóra hosszat rőtünk az öreg cinterem földjét az alkonyatba süllyedő

templom körül, feltétlenül ilyen. A hivatalos kérdéseket rég elintéztük s az újságíró jegyzetkönyve is rég eltűnt a kabátzsebben. Most csak két magyar beszélget a tavaszi fák alatt sétálva. Nem a nyilvánosság elő való sem az egyik, sem a másik mondanivalója. És mégis írni kell róla. Arról, hogy amit a lap számára mondott szavak között nem említett olyan könnyen érthetően már nem az egyszerűen megmagyarázó módon a pap, most el tudja intézni egy-két szóval. A falu közösségi érzéséről volt szó s arról, vajjon az új helytállálásban mennyi része van a léleknek. Akkor is azt mondta, hogy a legtöbb, most is. Csak most felszabadult, már nem az újságíróval beszél, hanem egy másik férfival. Most könnyebb elmondani, hogy ez a falu olyan, mint a gereblye. Annak is minden foga egyezsere dolgozik. Itt is csak a egyetlen fogó kéznek kell jőzannak lennie és ezerhatszáz lélek úgy megy vele, egymásért, mint a gereblyében.

Itt nincs az „egyének” problémája s ha van, csak a közösség iránti viszonyról érintve van. Maga az egyén is eltörpül, mert a faluról van szó, vagy ahogy szivesebben mondják falun: a közösségről. Nem lehet kiszakadni a közösségből s akinek alkalmá volna rá, azt nem engedni a falu. Közös érdek — és ezen van a hangsúly! — hogy azok a fiatalok, akik tanítóképzőben, középiskolákban, vagy éppen egyetemeken tanulnak, ne váljanak el az itthoni társaktól. Mi kell ehhez? Jőzán és okos vesézet. Itt, ennek a cinteremnek a falujában természetesen, hogy az itthoni gazdáléány, aki ma tehenet fej, koszorúba fonja a haját, a tanítónővel és a vegyészkisasszonnyal együtt készül s

közös ünnepélyre. Együtt tanulnak, együtt játzannak ma is. Nemcsak a falu érdeme ez, hanem azoké is, akik nem tartják fennebb az orrukat, mint volt elemista iskolatársaik. Erről pedig a vezetők gondoskodnak, hogy így legyen. Sok gyakorlati alkalmat adnak a fiataloknak, hogy együtt tölthessék az időt s az eredmény nem hiányzik.

Igazi faluvezető. Sokat dolgozik. Legfőbb hivatásának természetesen a gyűlékezetet tartja, de részt vesz három szövetkezet, a gazdakör és az iskolák munkájában. Amikor jőttünk, iróasztala mellett dolgozott. Előtte nagy, kinyitott üzleti könyvek, számadások. Tervek, jegyzetkönyvek. Az ablak párkányán hordozható frógép. Azon írja a leveleit és „prédikációkat. Rendszeresen készül minden vasárnapra, nem szeret rőtögnözni. Nagy családja van. Amíg átjőttünk a parókiaóra a cinterembe, mindenki köszöntötte s ő mindenkinek köszönt. Nem állt meg beszélgetni, de a kölcsönös tiszteletadásból érezni lehetett, hogy egy ó zezel a néppel s a nép is vele.

Sétálunk és kiscserjűk nézeteinket, tapogatózunk a világban. Egyformán tudjuk, hogy így helyes ez, ahogy ő is teszi: hirdetni a hősé kiállás és vállalni a kötelességet a megszakadásig. És azt hinné valaki, hogy nem jól van ez így? Hogy talán szomorú emberek beszélgettek a cinteremben? Nem. A pap bevallotta, hogy boldog ember, mert sokat dolgozik s hisz a munkájában. Az újságíró pedig boldogan jegyzni föl ezt a beszélgetést és sokáig vissza fog emlékezni még erre a beszélgetésre a cinteremben.

HETI JEGYZETEK

Irja: (d. i.)

Szenteljünk egy félórát arra,

hogy a város felé tekintünk. A falusi embernek minden vonatkozásában köze van a magyar városokhoz és akár mennyire azt állították az elmúlt időkben azok, akiknek érdeke volt a magyar nemzet megbontása, tehát a városi és falusi magyarság elválasztása, hogy a falut csak a falu érdekli, nem volt igaza. Ebben a hazában egyetlen magyar nemzet van s ennek a miniszter, a főispán, a földműves, a napszámos, a munkás, a tisztviselő újszerményes tagja, bár foglalkozása és élete városos, vagy faluhoz köti. Számoljunk le már a hazugságokkal, amelyeket száz év óta, a magyar sajtó és közvélemény elzsidósodása óta hirdettek s valjuk be, hogy a falusi magyart éppen úgy érdekli városi testvérének élete, mint a városi munkást a falu napszámosé. Az időbűbálen talán olyan eseményekhez fűszek megjegyzéseket, amelyek látszólag kizárólag a városi embert érdeklik. De ha a kérdések mélyére tekintünk, meglátjuk az örök igazságot: azt, hogy nincs városi ember és falusi ember, hanem magyar ember van! A társadalmi, műveltségi, politikai élet eseményei éppen olyan joggal érdekelhetik a falusi gazdát, mint a városi tisztviselőt s a falu sorsa pontosan olyan testvéri hír a város számára, mint a falusi gazdákak.

*

A lapbetiltások során

Értesül csak a magyar arról, hogy tulajdonképpen milyen sűrű borzítja volt Magyarországon a kis, ismeretlen lapoknak. A napilapok betiltásáról már volt szó a Magyar Népban. Most arról szeretnénk megemlékezni, hogy amióta a magyar sajtó kormánybiztoságot hivatásos újságíró, tehát teljesen szakértő kezébe tette le az új, jobboldali kormány, milyen intézkedések történtek. Vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály, aki Erdély szülötte és régi harcos tagja a nemzeti eszméért küzdő, meg nem alkuvó magyar újságíró gárdának, több, mint hatvan lapot tiltott be ezidáig. Amikor a hírt olvassa a magyar, ahly tud kiigazítani a sok különböző lapcím között. A kis, vidéki lapcscákat még egy-egy vármegye, vagy járás közbűnsége ismeri ugyan, de vajjon ki tudott például Erdélyben arról, hogy „A lélek szava” ájtatos és acakasztó című műgött az ország érdekeit vezéreltető cikkeket kösölt egy kis lapcscák! Ki tud arról, hogy meza-

vart és tájékozatlan műkedvelők néhány száz példányban megjelenő lapcscákat adott ki és ezek egyes külföldi helyeken, ahol az ellenségeink faszékában rottyog a maszag, milyen jó szolgálatot tettek azoknak, akik tüszel-taszal puasztják hazánkat és az igazi magyarság, a magyar nép megsemmisítésére törekednek? Csapa ismeretlen, de amiól vezéreltető sajtótermek szünt meg most az erélyes intézkedések nyomán. Van aki sajnálja a haszáruló szándékú lapcscákat és ezek előállítását Az újságírói öszertartás tulajdonképpen erre kötelezne, de azok, akik felelőségek teljes tudatában ülnek napoként az írópég mellé, hogy magyar véreket és az ország nemzeti érdekeit szolgálják irásukkal, nem vállalnak közösséget ezekkel a letűnt műkedvelőkkel. Ma éppen úgy megtagadjuk őket, mint megtagadtunk minden eastben akkor is, amikor még nekik kedvezett a homályi politika sok átvesztője. A sajtónek nemesséinek és felelőségteljesnek kell lennie. Ez olyan parancs, amelyre keserű évtizedek tanították meg a magyarságot. Ugyanígy van a magyar nép azokkal az egyesültekekkel és klubokkal, amelyeket most ugyan csak megszűntettek, a magyar nemzet érdekei ellen való tevékenységük miatt. Csak példaképpen említjük meg a Pen Clubot és a Rotary Clubot, amelyben az irodalmi-észidők és csatlósó térségek tömörültek. A szép szó örvé alatt végesték itt bomlasztó munkájukat a természetesen gyanutlan és hiszekény emberek is utánozták őket. Voltak, akiknek talán fogalma sem volt arról, mi történik tulajdonképpen a hazgatás nevű egyesültekekben s tagdijukat, nevüket és sokszor munkájukat is anélkül

Gondoljon honvéd hozzá-
lartozójára s rendelje meg
számára a

MAGYAR NÉPET

A MAGYAR NÉPET

akár a laktanyába, akár
a fronta eik ülődjük neki

adók oda, hogy valaha is felváltották volna őket az igazi „társak” az igazi célról. Ilyen elképzelt, titokban tartott állásai voltak nemzetközi szellemek és természetesen elősorban a zsidóságnak a gyarországon.

*

„Parasztkollegiuma” nerezést

a dr. Györffy István, híres néprajztudósunk nevével ellkeresztelt intézet. Tudnivaló, hogy Erdélyben hit sehol sem jelent népi vonatkozásban lenző valamit a „paraszt” szó csupán a falusi népet illetik azaz, a falusi nép is büszkén vall magát parasztnak, mert ezzel csak társadalmi és foglalkozásbeli meghatározást ad magáról, de nem e költői megjelölést. A mi erdélyi közszellemünknek megfelelően fordítan le a meghatározást úgy, hogy n éj kollégium volt ez az intézet. Még pedig azai a céljai, hogy szándékozt a falusi magyarok tehetséges, egyetemre, vagy más főiskolák került fiai kapjanak benne áthont tanulmányukat folytatásához segítség. Az intézetet a Turul öszvetésnek legrégibb jobboldali, tehát nemzedékzettség alapította annak idején Erdélyből menekült falusi diákok számára Bolyai-kollégium címmel. Később Györffy-kollégium lett az a tésztéből a nagy tudósunk nemzeti munkáját megcsináló, nevét olyan titkos bolsevista szervezetek kezdte kiszajátítani, hogy a szalonbolsevismus és más boloidalmi, a nemzetbolosztást szolgáló eszmék házi melaggyává tették az intézetet. Itt pröbálták a jóhiszemű és minden igyezkendékről mit sem tudó falusi magyar fiatalokat megfertőzni. El kértt ennyit mondanunk arról a kollégiumról, amelynek örendelkezési gát most felüggesztették és egy legképzettebb erdélyi képviselő, Meszter Miklós gondjaira bízta. Ma csak azért is tartozunk az úgynel ezzel a nehány sorral, mert talán lehetek olyanok, akik érteletlenül hallották a hírt, hogy egy „népi” intézmény eddigi működését zárta le a jobboldali, nemzeti rendszert az erélyes lezá kormánybiztos kirendelésével. Igen, mert a „népi” meghatározás lassan kiszajátították magának az idegen, ellenséges befolyás daladó szociáldemokraták és más boloidalmi szervezetek, amelyek nyíltan, vagy titokban, de a tömegvilágos bolsevismus szüldecsinálói voltak.

Robbanás és gyilkolás

erre szólítja fel a magyarságot az a ok rópcédula, amelyet az amerikai szabadság-szónok le hazánkban. Ne elejtjük el, hogy miközben ezek a röpcedulák arra biztatnak, hogy legyenünk öngyilkosok, a románoknak górik Erdélyt, a magyaroknak Romániát és több ilyen felfoghatatlan hazaságot terjesztenek Délkelet-Európában, amelyet most „pukitának” bombáikkal. Ez a sok ellentmondás úgy derült ki, hogy a fekete négernek, irástudatlan indánoknak, amerikai belbörök és más csöcselék-embernek nem tudták, milyen ország fölött vannak és hazánkban csaknem minden szomszédos állam számára nyomtatott hazugság-cédulát ledobtak. Ebből is látható, mennyire „megbízható” az az ígéret, amit ellenségeink tesznek! De akit még ez sem győz meg az angol-szónok minden erkölcsöt és emberi tisztaságot félretéve elvetemlenségéről, azt talán józan belátásra bírja az, hogy a Magyarországon ledobott robbanó gyermekjátékok és bűnös határisi vegyi eszközök, lemezék és más tárgyak után a Duna horvát-oroszai szakasza mellett keménygumából készült Szüzmaria- és más szent szobrokat dobtak le. A jámbor falusi emberek boldogan vitték haza a létszetős szobrokat. Csak akkor lepődtek meg, amikor ezek a tárgyak, mikélyt lezáradt rójuk a víz, hirtelen felrobbantak és megvakították, megcsönkítették, vagy éppen megölték a vallásos embereket. — Ez most kedves olvasónk, gondolj arra, hogy milyen sorsot számhattak neked azok, akik ilyen alvilági, ördögi módon lépések „háborúzni” ellenük?!

Tájékoztató

A bombakárosultak javára szánt adományát a 151.006. sz. postakasszék-pénztári csekk számlára fizesse be. Befizetési lap minden dohányszerűdés 2 Híllért kapható.

A csekk számla elvezetése: B. M. a. égitámadások áldozatainak megsegítése letéfi számla. Budapest, 151.006.

Téves befizetések elkerülése végett ezzel a jelzéssel a befizetési lapot el kell látni.

Természetbeni adományokat városokban a polgármesterhez, községben pedig az előjáróságokhoz kell eljuttatni.

Munkaállam

Ezzel a szóval szokták megjelölni a jövő Magyarországot és még azt teszik hozzá: szocialis. Tehát társadalmilag igazságos és a munka értékén felépülő rendszer az, amit a magyar nemzet követ s aminek teljes megvalósulásáért harcol fegyverrel a harctereken s munkájával, tudásával, magotartásával bent az ország területén.

Az arany a pénz hatalmával szemben a munkának lesz mindent mérő értéke s ez azt jelenti, hogy nem a vagygon fogja meghatározni az egyes ember, a csoportok, vagy az egész ország helyzetét, hanem az a munka és az a termelőképesség, amit végezni tud. A régi rendszerben az aranybörzi imádata nyomta el a munkást és a földműves embert, a szegény napszámot, vagy a nyestelen kistisztviselőt. Magyarországon éppen úgy érezték ennek a rendszernek igazságtalanságát, mint a világ bármely más országában. A nemzeti és szocialista munkaállam szokit ezzel a rendszerrel és mindenkin csak akkora kenyeret, amnyi kényelmet és annyi szórakozást biztosít, amennyire joga van a végzett munkája után.

A magyar nép számára ez az igazságos gondolat egyáltalán nem idegen. Régi mondásunk az, hogy „a ki nem dolgozik, az ne is egyék”. Már pedig ennek közoetlen következménye az, hogy mindenki annyit egyék, amennyit dolgozik, illetve annyi jog illesse meg, amennyire hasznos munkát végez a keresztény és nemzeti ország előhaladásáért. Régen is így volt a magyarság soraiban, amikor vitéség és

bátorság tekintetéből mérték fel egymást az emberek és nem számított a protekció és más kapcsolat, csak a teljesítmény.

Sokki messzebbi és sokkal több következménye, hatása és áldása lesz már rövid idő múlva ennek a rendszernek annál, senkinek egyetlen cikkben összefoglalhatók a nemzeti szocializmus népi-igazságosító jelentőségét. Az egységes szervezet, a nemzeti összefogó nagy rendszer, amelynek megszervezését vitte Joross Andor belügyminiszter bejelentette, egyik legfontosabb része ennek a ternek s a végrehajtásában és megvalósításában utóérleltetés határisi eszköz kell legyen.

Elméleti fejtegetésekbe nem kell bocsátkoznunk, csak a vitte Imeődy Béla vezetése alatt álló Magyar Megújulás Pártjának hírom jelszavát kell megemlítenünk: igazság, rend, jólét! Kizsákmányolt, félrevezetett nemzetnek nem lehet igazsága, sem jóléte, a rend pedig akkor igazi és akkor méltó a magyarság régi feljemeztetéséhez, ha azt maga teremti meg és maga tartja fenn a nemzeti igazság jégében. A zsidósággal, kommunizmussal és demokráciával kacérkodó időnek vége, az új állam megteremtése folyamatban van. Mindannyiunktól függ, hogy milyen rövid idő alatt várjuk valóra a kitűzött és igazságos rendből fakadó jólét! Mindannyiunk igazi magyarságától, munkájától, felelősségétől függ az új munkaállam kiépítése.

—d.

Az édesanyját meelőő fű

a legnagyobb meővetést érdemi az egész világon s a magyar örök időkre kiközösít magából az ilyen elvetemült embert. Ugyanez a sors érdemi azt az amerikai repülő géppuskást, akit Magyarország egyik községének határisában fogtak el a kakastollas esendörök. Az egyik leőt amerikai négymotoros Liberátor (magyarul „szabadító”) jelent ez a szó és jellemző, hogy mit neveznek szabadtásnak a demokráciának ellenségeink! legénységével szállt le a tjtérnyövel egy magas, szöke fiatalember, akiről kiderült, hogy Horváth Kálmánnak hívják és Ohio államból jött. Amerikából. Bizte folyékonyan, csak idegen kifejtéssel beszélte magyarul. Elmondta, hogy az apja magyar volt és az anyja is, de ő már nem az... Amikor megkérdezték tőle, milyen feladata volt a támadó repülőgépen, könnyedén és minden lelkiismeretfurdalás nélkül vallotta be, hogy gép-

puskátövez. Ő is azokhoz a terrorlegényekhez tartozott, akik magyar földön magyar életeket pusztítottak, sőt azok közé, akik a védtelen lakosságot kaszabolták le egyes helyeken géppuskával.

Ilyen hatása van Amerikának a kivándorolt magyarral. A nyelvünket talán még ismeri az új nemzedék, amelyről a nyi szépet és jól igyekeztek összehuzadni a liberális világban idehaza, de már nyugodt lelkiismerettel jön saját hazájába saját testvéreit halomra gyilkolni.

Ezt is a levitözött régi világnak köszönhetjük. Annak a rendszernek, amely megengedte, hogy a magyarság százezerszámra vándoroljon át az Oceánus s ött pénzért eladja lelkét é gyermekeit, hogy majd egyszer ilyen légi-orgyilkosként látogassanak el a hazai földre...

Kossuth Lajos véleménye Angliáról és Franciaországról

Egy ismeretlen Kossuth-levél és egy newyorki Kossuth-beszéd

Eddig ismeretlen Kossuth-levél került a kezünkbe. A felsőmagyarországi Rákóczi-Múzeum igazgatója, Mihailik Sándor, Kassa egyik nagy szülöttjének, Henszelmann Imrének, a magyar régészeti tudomány megalapítójának hagyatékát rendezgetve bukkant rá a történelmi bécsi levélre. A múlt század derekán élő magyar és más szellemi nagyságok kézírásai között hű-zódott meg szerényen ez a levél, melyet az akkor divatos mód szerint nem borítékban, hanem egyszerűen összehajlva és lepecsételve küldött el száműzetésből Kossuth, a magyar tudós, aki fiatalbéli éveiben az első független magyar kormány bécsi képviselőjének dolgozott.

A levélben nincsen évszám, csak annyit tudhatunk meg belőle, hogy Kossuth Lajos a levelet Angliából és április 2-án írta. Sok-sok csatlódás állott már ekkor mögötte, amikor jelleg-

zetes betűt papírra vetette. Tudjuk, hogy Angliában rokonszenvelve fogadták, de a független Magyarországért semmit nem voltak hajlandók tenni. Tudjuk azt is, hogy Kossuth mindig lanyhának tartotta Anglia magatartását a magyar ügygel szemben és nem egy alkalommal panaszkodott is emiatt. Palmerston Henry John Temple viscont irányította akkor Anglia külpolitikáját, aki ragaszkodott ahhoz a hagyományos angol közép-európai politikához, — amely egészen a századfordulójáig, illetve a világháború kitöréséig érvényesült —, hogy a habsburg monarchiát minden eszközzel, még Magyarország függetlenségéért is épségben kell tartani. Az angol külügyminiszter ezért szerette volna, hogy Kossuth Angliába érkezve egy eldugott falusi kastélyba költözzék, nehogy megzavarja az angol külpolitika vizét.

Kossuth Lajos levele

A szabadságharc leverése után Kossuth Lajossal külföldre menekült magyar emigránsok érdekelték írás ez a levelet hazá Magyarországra. Segítséget, anyagi támogatást kért számukra. Akkor már ott tartott az angol rokonszenv, hogy a száműzöttek nyomorogtak a nem volt, aki idegenben segítsen rajtuk. De azról jött maga Kossuth levele:

„Barátom!

Kérem, fiztetelem mellett említse Pulszkyknak, hogy ha nem eszeltek koszmot, Manikesterből visszaérkezése után említette, hogy valaki ajánlkozott, — ha valami nagy inség adná magát elé az emigrációban, azon segíteni.

Igen nagy bajban a nyomorúságbán vannak jelenleg:

1. Kiss örnagy (szállása s kosztja már 3 hónap óta fizetetlen) mulhatatlan szükségére 12 font st.

2. Juhász — nem maradhat tovább Angliában — el kell mennie, végessége — utiköltsége 8 font st.

3. Nagy M. kimondhatatlan nyomorban van — nem képes tovább érvátni 6 font st.

4. Figyelmezz és neje Amerikába kívánunk utazni 20 font st.

5. Jassynak utiköltsége segítség 4 font st.

6. Két derék egyén, kit nevezni nem akarok, per 5 f = 10 font st.

50 font st.

Nekem teljességgel nincs módomban ezen sok inségnek csak egyikén is segíteni. Kérjék meg kérem P.

asszonytságot, gondolja-e, hogy van az előzőámulat között olyan, ki számára azon említett helyről segítséget kapni lehetne? — ha igen, tesszen-e 6 valamely lépést vagy én tegezek? ez utóbbi esetre kérem a nevet s címet velem közölni.

Szives barátságokkal
Kossuth.

A független, nemzeti Magyarországnak lángelkű vezérének soraiól kiolvasható, hogy maga is súlyos helyzetben volt, amikor anyagi segítséget kért. Akiknek kért, fegyverrel a kézben küzdöttek az ország szabadságáért, függetlenségéért. Nemeskéri Kiss Miklós az öbndai nemzetiség parancsnoka volt. Figyelmezz Fülöp honvédekre, a híres Bocsyay-huszárok parancsnoka, később Garibaldi oldalán az olasz-magyar légió századvezérének parancsnoka. És a többiek is akkor menekültek Kossuth Lajossal, amikor idehaza már minden reménytelen volt. Kaptak-e a száműzöttek segítséget hazáról, ki volt az, aki a támogatást felajánlotta? — Henszelmann Imre levelezéséből megállapítani nem tudjuk.

„Síralmasan csatlódott vá-
rakozásomban“

A levél felbukkanása időszertvé teszi annak vizsgálatát is, hogyan vélekedett Kossuth az európai nagyhatalmakról. Erre nézve Pulszky Ferenc írásai adnak felvilágosítást. „Eretem és korom“ című munkájában feljegyezte azt a beszédet, melyet Kossuth

1852. január 7-én mondott a newyorki „National Hotel“ben, ahol a törvényhozás bankettjén vett részt. Ilyen megalapításokat találunk a beszédben:

„... de én reménylök és bizdok lommal nézek a jövőbe... Egyds ugyan életében síralmasan csatlód tam várakozásomban, feltétve hogy elvek uralkodnak ottan, abn nem találtam azokat. Nem számítottam az angol és francia kormány nyeglelkűségére, vagy lovatgas j ságára, hanem hittem önszökben ösztönzerű eszélességükben, fát tettem, hogy a parlamentáris kormányt becsülök s elég előrelátás van föltámerni a veszélyeket, melyeknek ki vannak téve, ha meyen legyenek, hogy Oroszország fegyverrel beavatkozása följárogasson történeti mi, mérsékelt képviselői intéstitiókat. De Franciaország és Angolor szág mindketten vakonak bízogultak s megcsaták várakozásomat. Rettenetes hiba volt ez s rette metes volt ennek következménye Európának jelen állapota, melye ezen kormányoknak előre kellett volna látniok, kiment engem azor hibáiból, hogy hittem, mikép át fogják látni tulajdon érdekeiket.“

Németország Európa szí-
vévé fog válni

A német államok egyesüléséről is volt véleménye, mondván: „Németország sorsának fluktuációi egyszerre megszűnnek, Európa szívévé fog válni.“

Az akkori európai helyzet úgy hozta magával, hogy Kossuth Lajosnak családnia kellett másodsor is. A magyarságnak ezután még újabb és újabb csalódások jutottak osztályrészeül. Anglia a németek oldalára álló monarchiát szétzüllesztette ugyan, de szét darabolta Magyarországot is, a kisananti államainak megteremtésével, megerősítésével építve ki hidat az „Európa szívévé“ lett Németországgal szemben. Az angol és francia nagyhatalom azonban újra csak vaknak bizonyult, amikor az orosz bolsevizmus helyett Németországgal fordult szembe, Magyarországtól pedig eltárta, hogy józanul felgogott érdekei ellenére kövesse példáját.

Somosvári Károly.

A „gölyához“

Már egyszer régen szolt magyar poeta
verssel tehozzád „jó gölyamadár“ —
a lét és nemlét szörnyű szakadéka
volt akkor is a magyar láthatár.

A költő akkor érkezésed láttán
baljós szemekkel tekintett feléd,
„csak vissza, vissza“ — jászóval kiáltván —
beszélte kara sok vérez sebt.

„Ne járj a mezőn“ — látve szolt felőle —
mert a mező sírkalmok földje lett
és ne szállj, mondta, fel toronytetőkre:
„fűzes üszökebe léphetsz, úgy lehet“.

Az én szívemből más szó cseng feléd most:
ne menj vissza: itt van fészeked, kaszód:
a meledél verszed, szörnyűdat adódoz,
velünk együtt vívj szaz kemény csatát!

Nézd csak: hogy harcol gépmadar-testvéred
vad vígjóságát egyre hallhatod —
az ősi fészekd hogyha meg nem véded:
hol kél ki egykor „pelykes magzatod“??

Jőj, csak! a sorba velünk együtt szállj ki:
a motor zúg, az acélárvány vezet —
diom-tarvaknál nem lehet ma állni —
most egy cél van: egyszerre szállni, szállni
s győzni szaz gonosz gépmadar felett!

Szigethy Ferenc.

Levél az elnémult harangok világából

A végvidék legmélyebb és leg-
reszelvényzetetlebb pontján vonuló
szolnok-Doboka főispánjaként a kor-
mány megerősítette dr. gróf Bethlen
Bélát, aki a tisztséget eddig is betöl-
tötte. Beszterce-Naszód megye élére
új főispán került — aki a másik vég-
vidéki megye vezetését van hivatva
végezni. Így dr. gróf Bethlen Béla
ezenkívül Szolnok-Doboka ügyeit vezeli
kizárólagosan.

1941. januárjában neveztek ki gróf
Bethlen Bélát, az ismert bethleni
földbirtokost a két végvidéki megye
élére. Nem tudni mi készítette erre az
akkori kormányzatot, talán az, hogy
például gróf Bánffy Dezső alatt is
egy kéz vezette a két szomszédme-
gyét. Csakhogy időközben a két vég-
vári megye adottságai megváltoztak
s mindenikük külön-külön, egymagá-
ban egy sereg súlyos kérdést, felada-
tot jelent, így egy ember a két megye
éle — az elgondolás nem volt túl-
egészséges.

Gróf Bethlen Béla most Szolnok-
Doboka vezetője egyedül. Ideje, ereje
lesz a négy év alatt megsűrűsödött
kérdések megoldásához. Nem kétsé-

ges, — a legnehezebb megyék egyike
Szolnok-Doboka. Lesorvadit létszámú,
koldusszegény magyarság, olykor
bődületesen hetvenkedő nemzetiségek,
stb., satöbbi, satöbbi. De most már
lesz az új főispánnak ideje és ereje
(eddig egy héten csak 3 napot töltött
Déden) végigmenni minden kis falun,

lanácsadók és toladók jöemberek
nélkül közelről megismerni a magyar
társadalmat, kivánságokat, fajt, gaz-
daságl, szociális kérdéseket. Oda-
hajthat a nép szívéhez, hogy mint jó
orvos gyógyítani tudjon. Százados
hünek terhesednek a szamosmenti
magyar életen, szépen megfestett ar-
képi egykori urai a négylovas hűtő
ablakából nézték csak a nehéz leve-
gőjű tájat, anélkül, hogy lakkeszímá-
jakkal kiléptek volna a mindennapi
élet porába. Így sorsadt, árvelt aztán
a magyar élet a szamos tájon, így né-
mültek el a magyar harangok, így
indult Amerikába a szamosmenti
Leányéteu magyar, hogy helyébe a
míramarosi havasokon át idegen es-
portok csuszának be, akit a gróf
uradalnak felvettek gyorsan, mert
előszóban dolgoztak (s gerinc nélkül),
mint a magyar.

Gróf Bethlen Bélának energiái szá-
baömlnek fel, idő áll rendelkezésére,
hivatall hatalom, s kormány támoga-
tása. Gróf Teleki Pál, amikor 1940.
szeptemberben most kormányfő be-
szédet tartott a dési megyeházán, ea-
ket mondotta a többek között:

— Szolnok-Doboka az a megye,
ahol eddig csak megoldatlan kérdé-
sek vannak.

Négy év alatt az említett kérdések
száma megnőtt.

Gíráni kell abban, hogy Bethlen
Béla dr. hozzákezd serényen és sürgő-
sen a kérdések apasztásához.

SZTOJKA LÁSZLÓ

Angol hadifoglyok útban a gyűjtőtábor felé.

Görögkeleti pap vallomása a Szovjet csernovici rémtetteiről

A csernovici görög keleti pap, aki öt nappal Csernovic szovjet megszállása után még a városban volt, majd néhány faluban rejtőzködött és végül eljutott a román hadsereghez, közölte észrevételeit Csernovieről. Jegyzőkönyvébe foglalt vallomása szerint a Szovjet első intézkedése az volt, hogy a férfi lakosságot 16 évestől katonai munkaszolgálatra hívta be. A katonai szolgálatra behívott férfiak nagyon alány ruhát kaptak és azonnal beosztották őket a csapatok közé. A Szovjet szempontjából kevésbé megbiz-

ható elemeket munkaszolgálatjukba sorozták és hidépítésre használták. A közigazgatást elsősorban zsidókkal látták el. Az élelmiszert azonnali hatállyal lefoglalták. Az érseki palotát, amelyben a Szovjet már 1940-től katonai parancsnokságot helyezett el, most is csapatok szállták meg. A Szovjet az egyházakkal szemben ugyanazt a viselkedést tanúsítja, mint az első bukóvillai megszállás idején. Emlelt szökvét el ő is — fejezte be vallomását.

Égéségünk

Idegesség vagy szervi megbetegedés?

A XIX. század orvostudománya a materializmus, az anyagelvesség jegyében fejlődött. E század munkájának és eredményeinek köszönhetjük, hogy az ember átlagos életkorának tartama megkétszereződött.

Az orvosokat annyira elvakította a materialis módszerekkel elért haladás, hogy csak azt vették tudomásul, amit szemük látott, fülük hallott vagy kezük tapintott s megfeledekettek mindarról, amit léleknek neveznek.

Csak szervi elváltozást fogadtak el betegségnek. A lélek betegségeit nem ismerték, tüneteit „idegesség”-nek nevezték.

A század végén azonban újból felfedezték a lelket. Az emberiség ámulva döbönt rá a lélek rejtelmeire. Az új felfedezések mámorában az orvosok most már

az ellenkező végletbe

estek. Mindenben a lélek művét látták és ott is lelki bajokat szimatoltak, ahol súlyos szervi elváltozások jelentek.

A laikusok hűségesen tükröztetik vissza az orvosok felfogását. Míg régente mindenütt szervi elváltozást kerestek, addig most minden panasz mögött lelki okot keresnek.

Ennek a felfogásnak az elterjedését több körülmény segítette elő. Nevezetesen az ember természetében rejlik az az igyekezet, hogy a beteget is, önmagát is megnyugtassa. Bármennyi szenvedéssel jár az „idegesség” neve alatt egybefoglalt tünetcsoport, kétségtelen, hogy sohasem váthat halálra. Az „idegesség”-nek nagy helye ez a szervi bajokkal szemben! Üdvös ez a tudat a betegnek, de még inkább a hozzátartozóknak, akik a be-

tegről való gondoskodás súlya terhel. A másik körülmény az emberben lakozó az a kaján törekvés, hogy betegséget magát a beteget hibáztathassa. Erre alapot az a halvélelmeny szolgáltat, hogy „az idegesség főoka a beteg akaralgényesége”, emnélfogva „a beteg felelős betegségeért, s csak rajta — s nem a hozzátartozókön! — mulik gyógyulása”.

A végleteknek, mint mindenütt, az orvostudományban sines igazak. Az ember lélek és test egybeolvadása. Tel nemcsak porhüvely a léleknek. Legparányibb részében is a lélek energiája lüktet. Ha az egyik megbetegszik, szenved a másik is. A kérdés csak az, melyik elváltozás kerül fölénybe.

A lélek és a test egymásraultaltsága

és összeforrttsága következtében világos, hogy minden testi bajhoz előbb, utóbb idegesség is járul, valamint, hogy a lelki baj is hovatovább testi tünetekben nyilvánul meg.

Vannak azonban olyan kifejezetten szervi megbetegedések, amelyeknél az ideges tünetek nem a betegség lefolyása mentén jelentkeznek, hanem megelőzik a tárgyi elváltozások okozta tüneteket.

Ezek a betegségek: a cukorbeteg, a Basedow; az érlelmeszedés, a gyomor- és gyomorhőfékelye, valamint néhány idegbetegség. (Sclerosis multiplex, paralysis progressiva).

A gyakorlati orvos szempontjából a beteg lelki magatartásának hirtelen való megváltozása a legfontosabb jelenség. Ez a megváltozás, ez a más-sá levés az, ami a legnagyobb valószínűséggel a legnyomatékosabban esik latba. Ha valaki hosszú időn

át zavartalan egészségnek örvendő és közértele, lelki magatartása hirtelen megváltozik, gondoljunk a fetsorolt betegségekre!

A megváltozás legszembetűnőbb itele a beteg nagyfokú ingerlékenysége. A legkisebb ok a legnagyobb izgalomba ejti.

Az ingerlékenység

minden életmozgásban megnyilvánul. Elsősorban persze az érzések terén. A beteg maga is kínosan tapasztalja, mennyire érzékennyé vált. Hatalgató jó hozzája, sirva fakad. Minden intézkedésben maga ellen irányuló tendenciát lát. „En már nem számítok”. „Azt hiszik, hogy más ittem vagyok” — panaszolja a beteg. A betegség megingatja önbizalmát.

A másik gyakori jelenség, mely szervi elváltozás irányába tereli figyelmünket, a beteg nagyfokú lesoványodása. A kísérletek, melyek a további lesoványodás megállítását célozzák, kudarcot vallanak. A hozzá tartozók a beteg állapotát sok munkával, lelki megrázkódtatással igyekeznek megmarazni. Ha azonban tüzetesebben szemügyrevesszük a beteg munkáját, kitűnik, hogy voltaképpen nem is olyan sok az a munka, amit a beteg végez. Rendszerint csak jómódot emberének fogják a munkára, hogy betegséget okozott, olyanoknál, akiknél a túlterhelés valószínűsége a legkisebb.

Legtöbbször az tűnik ki, hogy a betegnek van igaza: nem ok nélkül, nem szeszélyből, nem „idegesség”-ből panaszokodott. A hozzátartozók szegyeneknek, az orvos szemlesütésé jár, mindez azonban a beteg elkeseredését amiatt, hogy nem hittek neki — nem nyhiti.

Tanulás: aki panaszokodik, azt betegnek kell tekinteni. S a betegnek, ha ker is szeretettel kell környezetni, ha az orvos hamarában nem találja is meg a baj igazi okát.

Ha helytálló a tanítás hogy inkább meneküljön száz bűnös, mint szenvedjen egy ártatlan, akkor ezerszerte inkább évezze szeretetünk gyógyító melegét tiz „szimuláns”, „ideges” hozzátartozóknak, minthogy szeretetünk hiánya miatt olyasvalaki panaszokodhassék, aki valóban beteg.

D. G. dr.

**A „Magyar Nép”
az erdélyi falu magyarságért, tehát érte is küzd!**

*

Küldd be az előfizetési díjat és jelents be új előfizetőt!

IZ PERC MOSOLYGÁS

Mese a féreg farkineájáról

Belémet a féreg
A turós dézsába,
De a macska eccer
Kárt tett a farkába.
Kuncorált a féreg
A huncut macskának,
Hogy ne hagyja őt
A világ esujjának.
De a macska néki
Meg nem kegyelmezett
És a farkineáért
Jó véacságot kére.

Eliment a kús féreg
Ki az istállóba
S kére a tehéntől
Tejet véacságába.

„Tehen nekem tejet,
Tejet a macskának,
Agya vissza nekem
Kiesi farkineámat!”

Tehet kütte őtet
A réthe kaszáshoz.

Kaszás nekem füvet
Füvet a tehennek;
Tehen agya tejet,
Tejet a macskának;
Macska agya nekem
Kiesi farkineámat.

„Kaszás kütte őtet
A pékhez lépéért.
„Pék agy nekem lépémt.
Lépémt a kaszásnak;
Kaszás agya füvet,
Füvet a tehennek;
Tehen agya tejet,
Tejet a macskának;
Macska agya nekem
Kiesi farkineámat.”

A pék kütte őtet
A csizmadliához.

„Csizmadia esidmát,
Csidmát agy a péknek;
Pék ad nekem lépémt.
Lépémt a kaszásnak;
Kaszás nekem füvet
Füvet a tehennek;
Tehen agya tejet,
Tejet a macskának;
Macska agya nekem
Kiesi farkineámat.”

Csizmadia kütte
Disznóúhoz sertéétt.

Disznó nekem sertét,
Sertét a esidmadiának;
Csidmadia esidmát,
Csidmát ad a péknek;
Pék ad nekem lépémt,
Lépémt a kaszásnak;
Kaszás agya füvet,
Füvet a tehennek;
Tehen agya tejet,
Tejet a macskának;
Macska agya nekem
Kiesi farkineámat.”

Disznó kütte őtet
A makkfához makkétt.

„Makfa nekem makkot,
Makkot a disznóúnak;
Disznó agya sertét,
Sertét a esidmadiának;
Csidmadia esidmát,
Csidmát ad a péknek;
Pék ad nekem lépémt,
Lépémt a kaszásnak;
Kaszás agya füvet,
Füvet a tehennek;
Tehen agya tejet,
Tejet a macskának;
Macska agya nekem
Kiesi farkineámat.”

S mikor a makkfánát
Igy kuncorált vala
Ugy megütte egy makk
Hogy minnyát meghala.

NÉPÜNK SZELLEMI KINCSEI MINDEN HÉTEN EGY NÉPDALT!

Egy nagy óru bóha...

Allargatto.

Egy nagy ó - ru - bó - ha
Ugy ná - lunk ka - potk vót,
E - bé - den, va - cso - rán
Min - dig csak ná - lunk vót.

2. De annak a széme
Olyan szörnyű nagy vót,
Mikor kinyitotta,
A ház világos vót.

3. De annak a kőrme
Olyan szörnyű nagy vót,
Hogy a ház oldalát
Mind lekörögte vót.

4. De annak a hasa
Olyan szörnyű nagy vót,
Hogy a Duna vizé
Mind belérekedt vót.

KÁNYA

Írta: Komáromi János

Nyáig poros lovas szolgált be a gazdasági udvarba. A lovasnak sörtes kalap volt a fejében és sárga lábszárvédő a lábán, tehát nem lehetett más, mint Bujdosó Péter, gróf Andrásy kasznárja. Ugyanaz a Bujdosó, aki tavaly pünkösdtől úgy beszegedte az adóhivatalt iratok, hogy ponyvából viték háza. Ez persze nem volt kunszt, mert az iratok akkor láttak először vívdokartot s azonfelül mintegy féltíz boroviciskát volt benne.

Bujdosó lecsúszott a lóról, a két kovácházhöz kötötte a kantárt s a tornác felé kiáltott:

— Szerovsz, Kányol!

— Szerovsz... — mondta halkan az a fiatal ember, aki eleje szét az ajtóból.

— Valami baj van?

— Kánya Józsi erre már nem is felelt, csak látogta fejét. El volt keseredve, mint a málé. De azért csak betuszkolta maga előtt Bujdosót, odabent leültette, öreg törököt húzott ki a kredenc aljáról, megkínálta s akkor egy nagyot sóhajtott Kánya Józsi:

— Hát bizony baj van. Kosarat kaptam.

— Tudom. Horváth Piroskától.

— Mikor?

— Ma két hete.

Kánya legyintett.

— Ma egy hete megint.

— Hát megint megkéréd?

— Meg. De nem akar jönni...

— Különös. Aztán mért nem akar?

— Mert azt mondja, úgy iszok a bort, mint szivaróvány a vizet.

— Hát minek iszol akkor?

— Minek? — s megütődött. — Hisz éppen azért iszok, mert nem akar hozám jönni.

— Szó, szó — gondolkodott Bujdosó s az állát vakargatta, mint mindig, ha valamit ki akar fundálni.

— S igazság szerint miért hivatalát?

Kánya szomorú volt:

— Azért hivatalak át testvér, hogy menj át ahhoz a léányhoz s kérd meg harmadszor is. Ha most is kosarat ad, bizony isten mondom, először öt lövőm agyon, aztán magamat puffantom fejbe!

— Ne beszélj ostobákat!

— Ostobákat! — s itt már fölpatlant Kánya Józsi és kiszakadt belőle az ő nagy é bánatos keserősége. — Ostobákat?! Hiszen még a vakond se él egymagában, s csak én ne találgassz, én, Kánya József, okleveles erdész?

— Jóska fiam, de anyai a lány, mint a napraforgónny! Muszáj neked éppen a Horváth Piroskát.

— Muszáj! — kezével idegesen tárcolt az asztalon. — Te, majd szétvet a forrósgó, ha arra a lángra gondolsz!... És akkor én kunyagórnai kezdek neki és akkor a kisasszony azt feleli visszazár: — Nem megyek magához, mert borozik!

— Jelentsd ki, hogy felhagysz az itallal!

— Hát kijelentem, hogy szárazság álljon a gégeembe, ha én még egyszer inni fogok!

— Helyes. Mikor induljak?

— Most rögtön, drága Bujdosó! Ha visszajössz, testvér, — hállózkodott Kánya, — estére negyven tojásból veretek rántottát.

Bujdosó nyeregre ugrott s eltűnt a fehér úton, Kánya pedig — egyéb híján — elténfergett a csür körül, darabig elbámolt a szomszédok tyúkjain, de érezte, hogy valami szorongatja a vékony táján. — Persze drukkolok, attól van, — morgott magában. Erre megfordult, a házba ment, először arra gondolt, hogy leakasztja a Lankaszert, de aztán mégis csizmát rántott s beszélt a konyhába:

— Linka néni! Linka néni, én most átértek Regécére, de hat órára itthon leszek. Ha ködbe visszajönne Bujdosó úr, várjon meg a szobámban!

— Igenis, — mondandó neki.

Kánya elindult s a tocsogó árt, a sás-és kákatenger hátán foronyirint nekivágott a szomszéd faluba, hogy a kritikus időből valamit előssön a postamesteréknél. A kertek alatt az órájára nézett:

— Félhárom. Bujdosó már alkudozik.

Bujdosó még nem alkudozott ugyan, de már ott volt Horváth fészteles uréknál, ahol gaudiummal fogadták az öreg fiút. A papiházba különben társaság kezdett szállingózni, abból az alkalomból, hogy Barsa kultúrmernök átrendelt a famfelügyelőségi tollakkal. Kisebbségek csoportokba diktáltak: egy putaki teológus a jegyző-kisasszony körül tette a szépet, de illedelmekkel, két néni felháborodással tárgyalt a Csopok jegyzőbojtar legújabb stájkijét. Hogy azt mondják, a bontaldobó vice négy dükkemberrel kirándult volna a cserői fűrészbe — erdőüzágot hallgatni, köze megittak tizenöt liter bort, sőt a bojtár rostoscsint is rendelt, azáltal éjjel telte, hazakészülöttek, de az erdőben elbeszgették a segédjegyző. Erre gyufaföldet kéreznék, de csak vírindatkor bukkantak rá és pedig olyan szegényteljes helyzetben, hogy a nadrágszíjánál fogva csúnygott egy bikkfa ágán és édesen szendereggett.

Bujdosó elmorikált az asztal körül, de mert Piroska egyelőre volt foglalba, átnézett a másik szobába is, hol a politikai helyzetet is szeltek meg a nagyfejek. Eppen s bábús Barsa ordított s öklével csokkotta az asztalt. A tollnokot azta, mint a bokrot:

— Semmi Szent István, csak Ég Istvánt ismer a történelem! Fogd a szád, tollnok, és ne makogj: ő totta ki Koppany hetumogorjeit, a kátvínista pangóyokat...

— Nono! — hökkentett bele igazgatón.

Barsa felpattant:

— Kikérem magamnak, igenis k-vínisták voltak! Akinek nem tetsz, menjen vissza Kazánországba! Izm-elítélés és igazog nem türünk több magunk között: erkölcsi gerincet k-rünk, a népek pedig kenyeret és j-got! A görös álljon abba a kormányb.

Még egyszer megdöngötte az asztal diadallal nézett el maga körül... hatás vögges volt. Egyik a fejét fo-gatta, a másik rábókolt. Valaki bo-öntött:

— Gyantá!

Bujdosó is kocintott, később házikisasszonyhoz lépett s a fülét sugat:

— Piroska, mondanék valamit, e négyesemkőzt.

— Nekem? — csodálkozott a lány.

— Magának, Piroska.

Piroska erre bevitte a szobájába csak ketten voltak. A léány leült helget mutatott Bujdosónak is. Széj óvadás arra volt s nyílt, okos szeme. Az ilyen leányokra az első tekintetnél azt szoktak mondani: — csinos fruska! A fruska ezáltal kíváncsi volt:

— Valomi újság?

— Ahogy vesszük — szólt Bujdosó

— Lánykéreped jöjtem.

— A lány rácsapott a zsebkendőjével

— Maga javíthatatlan!

— Szavamra, megkérém a kezét!

— Talán bizony magának!

— Azt nem! De a Józsinak...

— A Józsinak? — és komoly lett.

— Józsinak én megmondtam...

Bujdosó ránézett, szemrehányóan:

— Kisasszony, mért akarja megfújni, hiszen a keserőségtől már alig bír jérni, szegény! Talán nem szép fiú?

— De igen!

— A szülem nem akarják?

— Akarják!

— Akkor magának nincs letke, Píroska!

— Van letkem — felelt a lány von-tatva és maga elé. — Szeretem is, csak ne lenne olyan rézkörhely. Pokol lenne az életem, ha hozzámennék.

Mit hozott magával a városból a mádéfalvi leány?

Ennek cikkben ismertette olvasóival a Gyár Nép azokat az adatokat, amelyek már régen szükségessé tették, hogy a magyar leányokat, asszonyokat más háztartásokban alkalmazott tevékenyeket eltávolítsák a zsidó családfelépítés alól. A cikkben közölt statisztikai adatokat igazolja most az a tény, amelyet Csíkmádéfalváról jeleznek.

Mádéfalván a napokban Csóti Béla gazdaszemesztő üzlete előtt egy sirdócsecesmőt találtak az út mellett. A csecesmő természetesen nyomozni látszik, hogy ki lehet a kített csecesmő

anyja. Megállapították, hogy egy Budapestről, zsidó gazdájától falujába hazatért székely leányanya tette ki gyermekét, mert nem mert vele együtt jelentkezni szülei házában. A leányt leartoztatották s be is vallotta tetteit.

Az az erkölcsi fertő, amelyet „slágerrekkel”, otromba és buta filmekkel, viselkedésükkel az idegen fajta honosított meg nálunk, most Csíkban mutatta meg hatását. Nem hiszünk, hogy volna még valaki, aki ne találna helyvalónak a kormány szigorú intézkedéseit!

Gi kérdések gyümölcsösök telepítésével kapcsolatban

gyakran felvetődik különféle szakmai kérdések a gyümölcsösök telepítésével kapcsolatban.

Például, ha valaki egy 2000 négyzetméteres telket be akarja keríteni, ahol csak egyik fele gyümölcsös, a másik pedig szántóföld lesz, az ilyen beépített telkek gyümölcsösöknek számítanak-e? A kertészeknek kell-e tekinteni?

A kertésztelhető-e a határmezsgye területére?

Mi lehet a kerítés anyaga?

A gyümölcsfák mily távolságra ültethetők a kerítéstől?

Milyen, a váltakozó törvényeink megnevezésénél hézagosság és részletekre, jogi kérdésekre, — amelyek között gyakran mégis fontosak lehetnek — nem terjednek ki.

Mégis, hogy némileg tájékozatlanságunkra az emberek a kérdésekben, az alábbiak közölhetjük:

1. Gyümölcsösök telepítésénél a helyleg gyümölcsfákkal beültetett terület számát gyümölcsösnek, szántóföld csak szántóföldnek számíthat.

2. A kerítés a határmezsgye vonalába állítható fel egész bátran, mivel állítható, hogy a szomszéd nem áll másnak párhuzamos kerítést felállítani. Ha pedig mégis külön kerítést tart a szomszéd is építeni, az közvetlenül vele tárgyalandó meg.

3. A kerítés anyaga külön kérdés. Az ugyanis tudomásunk szerint semmiféle törvény nem szabályozza, azonban, ha a kerítés például élősvény, amelynek igen sok káros hátránya lehet a szomszéd telkére is és ha a hátrányokat a szomszéd felismeri, kifogásokat emelhet. Sőt az ügyet peres útra

ki köteles azt évenként kétszer, egyszer nyáron, egyszer pedig télen megmetszeni? Valószínűleg a sövénytelítő tulajdonos kötelessége ez, ami viszont azzal a kellemetlenséggel jár, hogy idegen területre kénytelen küldeni napszámásokat vagy más munkás-embereket a megnyesést végeztet, ami aztán ismét különféle nézeteltérésekre adhat okot. Eszedig a nyelési munkákat végző emberek a szomszéd gyümölcsösét lopkodják, a gallyakat törlelik, a fákat rongálják, a veteményben kárt tesznek, stb. stb. — legalábbis a szomszéd szerint.

4. A kerítéstől az ültetési távolság tudomásunk szerint szabályozva nincs, habár az ültetési távolságok fától-fáig szabályozva vannak. E téren csak tapasztalatokra vagyunk utalva, melyek a következők:

A kerítéstől díofát legalább 8—10 méterre, cseresznyét, meggyet 5—6 méterre, almát, körtét, szilvát 3—4 méterre, bökör- és alakfákat (törpéket) 160—150 cm-nyire ültessük.

Mindenestre gyümölcsös tulajdonosoknak arra kell törekedniük, hogy a telepítés ügy történeke, hogy a szomszédnak semmiféle vonatkozásban ne ártsunk és a szomszédok kifogásokkal ne élhessenek. Természetesen ugyanezt elvárjuk mi is szomszédjainktól. Például valaki a kerítés mentén díofákat ültet, ez ellen szomszéd határozottan felszólalhat, — ha akar —, mert a díofák hatalmas, terebélyes fákká fejlődnek és a kerítés mentén levő már megnőtt fák a szomszéd telkét is erősen beárnyékolják, amit nem köteles eltűrni.

A legajánlatosabb, ha telepítő írásban közli az érdekelte szomszédokkal azt, hogy a telek kerítése közelében, — természetesen betartva a szükséges távolságokat, — mily gyümölcsfákat szándékozik telepíteni. Ezt a szomszédok végzik tudomásul azzal, hogy évek múltával, vagyis amikor a fák már nagyok lesznek, akkor sem fognak kifogásokat támasztani és emelni a távolságok ellen.

is terelheti és hát a szomszédnak nyert ügye lesz.

A káros hatások a következők lehetnek:

a) Az élősvény valóságos tenyésztelése, mondhatnám meleggánya a káros élősködőknek, rovaroknak, gombáknak, melyek megfertőzhetik a szomszédok gyümölcsösseit is, sőt megfertőzhetik az egész határt.

b) Az élősvény gyökérzetének sűrűsége és széles kiterjedése folytán, a környező talajt kb. 10—10 méter széles sávban jobbra-balra annyira kiéli, hogy ott úgy szólván semmi meg nem terem.

Mind Ezeket pedig a szomszédok nem kötelesek eltűrni és a hátrányokat, a káros behatásokat nem kötelesek elszüntetni.

c) De felmerült itt még más rendezetlen kérdés is. Ugyanis pl. az élősvény kerítés szomszéd felőli oldalát és részét ki köteles rendezni betartani az

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapítva: 1899.

Magyarország egyedüli állami érdekeltsgű, színmagyar biztosító szövetkeze.

Kartelen kívül!

A biztosítás minden ágával foglalkozik igen előnyös díj- és feltételek mellett. Vezér, fő- és helyképviseletek minden városban és községben

Vezérképviseletsek Erdély területén:
Kolozsvár, Horthy-út 6,
Marosvásárhely, Széchenyi-tér 28 sz.

MAGYARORSZÁG ÉS A NAGYVILÁG

Magyar csapatok harcni Galleldban.

önvédezőerők főnökének az elhírt szerdáján kiadott jelentése azt Kutynál és attól északra szónonvédcapatok sikeresen vertek több bolsevista támadást. Ugyan-eredménytelenek maradtak a két támadások Kolomea térségéig. Ezzel szemben saját rohamváltásaink területnyereséghez vezetett. Az elfoglalt területet az ellenség ellentámadásai ellenére sikerült megtartani. A harcok során több harcot kiöltünk és 5 ellenséges repülőgépet semisítettünk meg. Az elmúlt harcvételek alatt mind a támadásaink a védelemben vívtségével mindig kintette magát a vitéz *Varga József* vezérőrnagy vezetése alatt harcoló tisztántól 18. könnyű zászlály.

Az említett hadosztály eredetileg nagyobb létszámmal és győzelemmel végrehajtott feladatok végrehajtására került a hadművelési területre és a harcokban erejét és felszerelését túlszárnyaló teljesítményével tünt ki. A harcok közben létszámban ugyan veszteségeket szenvedett azonban feladatai megoldása érdekében újabb nehézfegyverek beszerzésén — főleg a német csapatoktól — tetemesen megjavult. A hadosztály bebizonyította, hogy a katonai nehézfegyverek jó kézbe kerültek, a hadosztály az április 28—29-i harcokban olyan feltartóztatatlan lendülettel, igazi magyar virtussal tört a vérszón védekező ellenségre, hogy az ellenség nem pusztult maradványai nélkül felszerelésüket hátrahagyva, páncélzertől menekültek el. E támadással a hadosztály igen tekintélyes hatáskörrel tett szert. Gyors áttörésére jellemző, hogy például a harcok között nyolc nehéz páncéltörő géppusztát teljesen sértetlenül, használható állapotban került birtokába, úgyhogy azonnal a még kártartó ellenséges részek ellen fordíthatta. A hadosztály a súlyos, de dicsőséges harcokban, vállvetve küzdöttek német páncélszolgálatok, amelyek a siker kivívására nagy mértékben hozzájárultak. A vállvetet küzdtem a két haderő között a legfőkétebb hajlékony viszonyt alakította ki.

A magyar csapatok harci szellemét jólően megvilágítja a *Hanza Gábor* őrnagy parancsnoksága alatt küzdő katonák zászlóalj példája is, amely az utóbbi napok harcáiban a többszörös erőben levő ellenség által körülövezve, egyetlen lendülettel támadással, a csapadék veszteséggel kivágta magát a bekerítésből, közben azonban az

ellenségnek rendkívül súlyos veszteséget okozott. Ezeknek a csapatoknak példája is mutatja, hogy a küzdelmeket nem minden esetben a számbeli túlsúly dönti el, hanem a bátor szív és az önfeláldozásig menő küzdenakarás.

A pénteken kiadott honvéd vezérkari jelentés szerint az ellenség nagyobb kötelékekkel ismételtlen támadásokat intézett a magyar csapatok arcvonalá ellen. Ezek a támadások kivétel nélkül összeomlottak már tüzésé-
günk zárótüzében. Öt harckocsit kiöltöztünk.

A saját arcvonal kigazítását célzó támadó vállalkozásaink úgy Kolomeától délre, mint attól északra sikerrel jártak. E harcok közben erősebb ellenséges harccsoportokat semmisítettünk meg és többek között 17 lövegét zsákmányoltunk, legnagyobb részét használható állapotban.

A helyi jellegű harcokban különösen a magyar tüzéség fölénye domborodott ki, amelynek gyors és pontos tüze úgy a szovjettámadások elhárításánál, mint a saját vállalkozások támogatásánál rendkívül hatásos módon érvényesült.

Gyalogságunk vakmerő közelharcát az ellenséges páncélosok ellen az elmúlt napokban is folytatták és e harcok során legendás hőstettek születtek. *Varga József* és *Tömöri Imre* hajdú ezredbeli ővezetők a rájuk törő T. 34-es szovjetharckocsitól nem retentek meg, hanem vakmerő rajtaütéssel azt közelharcban megsemmisítették.

A szovjettámadások egyébként a súlyos vér- és anyavesztések következtében ellanyhultak, de amint a szovjetvezetés a veszteségeket pótolni tudja, számolni lehet a támadások tovább folytatásával.

Légi támadások Budapest ellen.

Az elmúlt péntekre virradó éjszaka ismét felbőgtek Budapesten a szirénák. Anyák és kisgyermekek, aggok és betegek húzódtak le a föld alá, védelemben fedezékekbe s virrasztottak ismét ezen a keserves éjszakán, amikor a halál nem sühog, hanem több motor-
től dübörgő szárnnyakon szállt át a háztetők felett.

A kiadott hivatalos jelentés szerint május 4-én a késő esti órákban délnyugat felől sok ellenséges gép repült be az ország legterebbe, majd az ország-
át ürepülve, északi irányban távoztak. Ezek az átrepülések zavaró jellegűek voltak. Még a zavarórepülés alatt nagyobb ellenséges kötelékek repültek be dél felől és több irányból támadták meg a fővárost. Az éj leple alatt végrehajtott terrortámadás nyomán a fővárosban több helyen tüzek, épületkárok keletkeztek. Vadászaink légi harcokra keletkeztek az ellenséget s a légvédelmi tüzéség is hatásosan lépett működésbe. Négy ellenséges gép lelévéséről érkezett jelentés.

A támadás Budapesten és környékén jóformán senkit sem ért váratlanul, ami a magyar légvédelmi ügyelő és jelentőszolgálat kiválósgának újabb tanúbizonysága. A rádió már a támadást megelőzően jelezte a veszélyt.

Ez lett a sorsa az angolszász terrortámadásoknak.

közéletét. Úgyhogy, amikor Budapesten és környékén megszóltattak a sztrájkot, már mindenki éhen és felkészületlenül vonult le az óvóhelyre. A terrortámadás így emberéletben aránylag nem sok áldozatot követelt.

Amikor a mentési munkálatokra került a sor a lakosság mindenütt megmutatta, hogy helyén van a szíve. Sok helyen a ház légóttalmi őrsége még a küzdelmek megérkezése előtt hozzáfogott a keletkezett tüzek megfékezéséhez és a tűz által fenyegetett javak megmenekéséhez. A helyszínrre siető küzdelmek és műszaki segítségnyújtások a veszélybe került házak lakóit már csaknem mindegyiknél serény mentési munkában támolták.

Vitéz János Andor belügyminiszter beszéde.

Vitéz János Andor belügyminiszter Érsekújvárotról nagy beszédet mondott:

— A mai idők sürgősak és nehezek — mondotta — a ha valaki arra kívánja, hogy a magyar közgazdaság ma feladja, mi a teendője ma minden egyes magyar embernek, akkor erre egyetlen mondatot lehetne választolni: a győzelem kitűzése érdekében mindent megtenni. Ma szoros értelemben vett belpolitikának nem is szabada lenni. A belpolitika helyére a katonapolitika kell állítani. A kormány tudatában van ennek. Ma kizárólag a tett a fontos. Aki egyéni dicsőségét vágyja, aki egyéni béréket akar tűzni a maga koszorújába, az megtalálhatja a babért, de az a babér a Kárpátokon túl nyúlik. Itt benn az országban csendű és rendet követelünk. Ennek az országának a társadalmát ma két táborra bontozódik. Csak ezt a kétféle tábori vagyok hajlandó elismerni: az egyik az itthon dolgozó rendje, a másik a kint harcoló katonák táborát. A magyar közgazdaságnak, a vármegyéknak, városoknak és a községeknek a munka frontján kell biztosítani azt, hogy a kint harcoló katonák számára elegendő jövedelny nyújtsunk és állandó bizalmat tudjunk kisugározni.

En a magyar életben a kemény gerincű embereket keresem, mert nehéz időköt élünk és még nehezebb idők közeledhetnek reánk. Ezt a nemzetet néhány évvel ezelőtt el akarták altatni. Akadtak olyan hamis prófétaik és vezetők, akik azt hitték, hogy ez a nemzet olaszúzi módon majd át tudja magát álmolni egy jobb jövőbe. Mi nem vagyunk hajlandók álomra bújnunk szemünket, nem vagyunk hajlandók engedni semféle politikailag csábos szónak, mert mi a politikai tények alapján állunk, amelyek pontosan meghatározzák az erők helyzetét. Áz, hogy mi ma a Német Birodalom-

mal szövetségben és szellemi közösgében egy arcvonalon harcolunk, az nem a Német Birodalom politikai érdekéből folyik; hanem egyszerűen és kizárólag az önért magyar politika eredménye. Nem lehet becsületes magyar ember az, aki nem ezen a nevezőn keresi a nemzet jövőjét. A kint harcoló honvédek minden lehető támogatást meg kell adni. A kint küzdő magyar katonának fanatizmusa nem szükséges, hogy szembe tudjon szállni a felnevelt és egészen ferde világnézethez élő bolsevistával. A magyar katonai fanatizmusát állítja szembe a fanatizmussal, és tudja, hogy egy lapotadit sem szabad engednie. Tudja, hogy közte a Kárpátok heggyerince áll, a mögött van a hazája és a Kárpátokon keresztül az orosz gőzhengernek nem szabad átgördülnie — fejezte be beszédét vitéz János Andor belügyminiszter.

Bárdossy László visszaadta megbízatását.

Szerden délután nagyfontosságú értekezletet tartott a Magyar Élet Pártja, amelynek vezetősége lemondott. Bárdossy László volt miniszterelnök egy közös nagy nemzeti és szociális szellemmel telt pártszervezet megalapítására kapott megbízást, amely egyesítette volna a jobboldali pártokat. Bárdossy László megbízatását csúsztorlókön este visszadta és tárgyalásait egyelőre megszakította. A nehézségek ellenére a magyar jobboldal hívei biznak abban, hogy a nagyszabású pártszervezeti megoldás mégis meg fog születni.

Tilos a mező- és erdőgazdasági ingatlanok vétele és eladása.

A Budapesti Közlöny szombati száma közli a minisztérium rendeletét a mező- és erdőgazdasági ingatlanok forgalmának korlátozásáról. A rendelet kimondja, hogy a mező- és erdőgazdasági ingatlan a háború tartama alatt venni, vagy eladni nem szabad. A keresztényi közvélemény nagy megelégedéssel fogadta ezt az intézkedést, mert jogos és méltányos, hogy megvárjuk azokat, akik az új világháborúban határainkat védik és akkor döntünk majd a magyar föld kérdésében, amikor a harcoló magyarok újra visszatérnek a békés alkotó munkájához.

Keleti határter.

Az egész északi szakaszon és a középső arcvonalon egy részén az eliszapodás olyan méreteket öltött, hogy a legközelebbi hetekben itt már nem lehet számítani nagyobb hadműveletre. A harctevékenység túlnyomórészt éppen ezért a déli szakaszra korlátozódott. A bolsevisták azokban a térségekben, amelyekben a német és

szövetséges csapatok az arcvonaligazítására és a felvonulási területétöltésére szolgáló vállalkozásokban hajlottak végre, nagyobb erőköt alkalmaztak össze, hogy ellentámadások megakadályozzák a további terjesztést. Ezeket az ellentámadásokat azonban erőss pánélós és csatarepülők támogatással intézték. A kísérletek mértékben meghűsültek úgy, hogy Dnyeszter és a Prut közötti térségben valamin az egész kárpáti előterben.

A bolsevisták követölt délnyugati az idejében megett német ellenlásokedők következtében nem jutottak előbbre és érékeny veszteségek szenvedtek. A német és szövetséges csapatok eredményes elhárító és támadó vállalkozásaiból a légifegyver nem is kivette a részét, főleg Jász Kolomea és Kovel térségében.

A Szerethi középső folyásánál megindult orosz támadás során a német román csapatok súlyos áldozatok kényszerítették a bolsevistákat, emberben, mind hadianyagban. A bolsevisták a nagy áldozatok ellen sem voltak képesek áttörni a német román csapatok elhárító arcvonalára. Az ellenség Szestapolofort rendkívül heves tüzéségi tüzzel és nagy elharcba vetésével ismét támadásra megindult. A támadás a német és román csapatok szivós ellenállásán megbukott. Német vadász- és csatarepülőgépek eredményesen avatkoztak be harcokba. A szovjet vasúti forgalom ellen is sikeres támadásokat hajtottak végre a német repülők. Súlyos támadást intéztek Kiev—Darniza pályára ellen. Észak-Ukrajnában Kolomea térségében szórványos helyi harcokra került sor magyar erők és bolsevista századok között. A bolsevisták támadást mindenütt visszaverték.

Olaszországi harcok.

A nettunoi hídfőállásból és az oladéli arcvonalról az elmúlt héten es közeledősen élénk rohamcsapat tevékenységet jelentettek. Németkötélek több ellenséges támaszpontot védekezésével együtt a levegőbe röpítettek.

Légihábor.

A legiháborút az elmúlt héten is közkezedési útvonalak ellen intézték támadások jellemezték mindkét részről. A Német Birodalom területe ellen angol és amerikai légikötélek töltözben intéztek támadást. Két támadás érte Berlint, ahol különösen a szombati támadás során keltettek nagyobb károk és ember veszteség. A megszállott Franciaország egyes célpontjai ellen intéztek angol-amerikai támadások során léghajítás és a német éjszakai va

egyetlen éjszaka 57 négyros bombázót semmisítettek. Német repülőgépek több ízben tállak Kelet- és Dél-Ánglia hadi-össégű célpontjait. Amerikai bomb-gepek erős kötelékei az elmúlt otyomány több ízben támadták rrestet és Románia más helysé-Varasnap az amerikai bombázó-erős köteléke Brassó városát adia meg innar harmadizben. A-ődött légharcok során a német-án vadászpilóták 23 ellenséges-őpépet lőttek le. Az ellenséges-ődököték egyrésze Belgrad ellen-amadást intéztek. A német lég-ami erők április folyamán a Biro-ai területre fölött és a délkelet-ai térségben összesen 1392 ellen-ros repülőgépet, köztük 1126 négy-oros bombázót lőttek le. Ezek az-ök nem foglalják magukban a-esszant nyugati területek és Olasz-ág felett lefőtt repülőgépeket, ami-az következik, hogy az angolzász-örö míg sokkal nagyobb vesztesé-let szenvedett a német, magyar, az, bolgár és román légvédelemmel-őtt harciban.

Dolkeleti harcok.
A japán császári főhadiszállás je-esele szerint a burma-indiai ar-azon kudarcot vallott az angol-erikai haderőnek az a kísérlete, -gy ismét birtokába kerítse a Ko-ana és Imphal között vezető utá-olási útvonalat. Az ellenség heves-tertségű előkészítés után harcoksi-és repülőgépeket is harcbevetet- a fogság támogatására, de mégsem-erült átőrnre a japán állásokra. A-panok Paletva elfoglalása után a-nekülük elléséget üldözve, északi-nyban megszállták Daletmet és-eglisztították az egész terület, majd-nyugati irányba előretörték. A Palet-va északra fekvő magaslat is japán-erre került és innen délkeletre Ra-llt is elfoglalták. Paréllt keletr-gy 3000 fonyi ellenséges kötelék ké-ésbeesetten igyezik kikerülni a ja-pan bekerítésből.

A Truck és Morlicke szigetek ellen-egrehajtott kombinált tengeri és-őztámadás során a japánok 75 tá-adó ellenséges repülőgépet lőttek le, -gy további gépet pedig súlyosan meg-angáltak.

Koga tengerágy, az egyesített ja-pan haditengerészet főparancsnoka a-za védelmében kötelességét teljes-őve hősi halált halt. Utódjáa To-oda tengerágyhoz nevezték ki, aki-ár át is vette az egyesített flotta fő-parancsnokságát.

Angol világháborudalmi értekezlet.

Londonban az elmúlt héten meg-éztették az angol világháborudalmi ér-ékezetet, amelyen a dominiumok

miniszterei, India kiküldöttel és az angol kormány vezető tagjai vesznek részt. Az értekezletnek nincs pontosan körülírt tárgysorozata, nem várható határozott egyezmények megkötése sem, de szőnyegre kerülnek az összes külpolitikai kérdések.

Megállapodás Moszkva és a londoni cseh kormány között.

A londoni cseh emigrációs kormány megállapodást kötött Moszkvában és kötelezte magát arra, hogy a szovjet hadsereg bevonulása esetén „Cseh-szlovákia valamennyi katonái és polgári közege aláveti magát a szovjet csapatok parancsnokságának“. Az egyezmény értelmében Csehszlovákiát

különböző szakaszokra osztják fel és minden egyes övezet parancsnokságát egy-egy szovjet parancsnok veszi át.

Papen Berlinben.

Papen ankarai német nagykövét jelentéstétel céljából Berlinbe érkezett. Berlini politikai körökben továbbra sem foglaltak állást a török kérdésben. Azokkal a sajtójelentésekkel kapcsolatban, amelyek szerint Törökország a krónászállítások elmaradób-ért kárpótlású más kereskedelem-politikai dolgokban akar előzékeny-séget tanúsítani Németország iránt, Berlinben csak annyit mondtak, hogy ezt a kérdést nem lehet más-fajta áru felkínálásával elintézni.

A MAGYAR NÉP HIRADÓJA

**MILYEN ESETBEN KÉRHETŐ
A BIRODALMI PÉNZTÁRJEGYEK
PENGÖRE VALÓ ÁTVÁLTÁSA?**

A német véderő egyes alakulatai és tagjai folyó évi március 19. és 25. között egyes esetekben pengőbank-jegy hiányban birodalmi pénztár-jegyekkel fizettek. Mindazok, akik a fenti időpontban fizetéseikpen birodalmi pénzt fogadtak el, kérhetik a pengőre való átváltást. Az idevonat-kozó kérés címe esetlása mellett írásban kell benyújtani folyó hó 11. és 20. között éspedig bármely Pénz-Intézet központi kütelékébe tartozó pénzügyintézetnél. A kérelem jogossága esetén az átváltás 100 = 164.20 pengő árfolyamou történik.

ORSZÁGOS TENYÉSZÁLLATKIAL-LITAS HELYETT MEGSZERVEZ-TEK A KÖZPONTI TENYÉSZ-ÁLLATÉRTÉKESÍTÉST.

A háborús nehézségek miatt az ideí országos tenyészállatkiallítás és vásár elmaradt. Helyette az országos mezőgazdasági kiállítás rendezőbi-zottsága a földművelésügyi minisz-ternek mezzemenő és sokoldalú tá-mogatásával megszervezte az elmúlt évben már jól bevált központi tenyészállatértékesítést. A központi értékesítés megszervezésénél a be-jelentett tenyészállatok kiválasztásá-val megbízott szakszervek figyelem-mel voltak arra, hogy az eladásra kerülő tenyészbikáknak, kanoknak és tenyészkosoknak a legjava kerül-jön ilyen módon értékesítésre. A ka-talógusban 1129 magyar tarka te-nyészbika, 85 magyar tenyészbóka, 798 magyar fésűsgyapjas merino kos, 105 cigája kos, 42 egyéb fajta kos, 395 hűsértés tenyészkan és

1334 mangalicatenyészkan szerepel. A bejelentett tenyészállatoknak leg-alább 80 százaléka a földművelés-ügyi miniszterium irányítása mellett a köztenyésztés részére vásárolják meg, hogy az apaállatvizsgálatok al-kalmával megállapított, apaállat-hiányokat pótolhassák. Az elmúlt évi tapasztalatok alapján a gazdák ez év-ben is bizalommal tekintenek a már megindult központi tenyészállatérté-kesítés felé, mert ennek segítségével a nagy gondalú nevelt és értékes tenyészállataikat a legkedvezőbben tudják értékesíteni. A földművelés-ügyi miniszterium gondoskodik arról, hogy a m. kir. gazdasági fel-ügyelőségek és a törvényhatóságok közreműködése mellett ezeknek a kiállítás követelményeknek meg-felelő kiváló minőségű tenyészállat-oknak a felvásárlása lehetőleg ápr-ilis hó közepéig teljes befejezésű nyerjen.

**TERMELJÜNK MINEL TÖBB
BURGYONAT**

A háború alatti fokozott jelentőség-hez jutott a burgonya mind az em-beri táplálkozásban, mind az állatok takarmányozásban. Ez érthető is, mert a területegységben a burgonya adja a legnagyobb tömegű tápanyagot, emellett sokoldalú a felhasználható-sága, a háborús közzállásban sok mindent lehet burgonyával pótolni. Éppen erre való tekintettel a kor-mányszal állandóan hangsúlyozza a burgonya ermesztés jelentőségét és fokozott felkarolásának szükségét. Ez a céll szolgálja a „Fokozott a bur-gonya termesztés!“ című útmutató is amelyet a földművelésügyi minisz-terium több százezer példányban juttatott el a gazdáik kezéhez.

Illetékes helyről újból nyomatéko-san felhívják a figyelmet a burgonya-

T. EGYETEMI KÖNYVTÁR
KOLOSZVÁR
Szent György tőre

nak legzesebb körű és az eddigieknél nagyobb mérvű természetűre. Kivánatos, hogy ne csak minden gazdaságoskodó saját burgonyaszükségletének megteremtéséről — a háztartási szükségletén kívül a takarmányozási szempontokra is gondolva — hanem termeljen minél több burgonyát mindenki, akinek bármilyen kis darab földje, vagy kertje van. A rendkívül háborús viszonyok és kockázatok, az esetleges szállítási nehézségek egyaránt kívánatosak teszik, hogy minél több háztartás rendelkezék saját termelésű burgonyával. A burgonyatermelésnek nagy előnye, hogy nem igényel számbevetést, termelési és raktározási háborús veszély. Okszerű termelési eljárás mellett az időjárás kockázat is viszonylag kicsiny. A burgonyatermeszkedésébe nincsen szűk hátrálódások köve és nem esik egybe más fontos betakarítási munkákkal. De érdemes a saját szükséglet fedezésén kívül eladásra is minél több burgonyát termelni, mert a burgonya ára viszonylag kedvezően van megállapítva, a beszolgáltatási köteleesség teljesítésénél is előnyös a burgonya bázisegység száma (étkezési burgonyánál 33, ipari burgonyánál 27).

Bár a burgonya szokásos ültetési ideje a legtöbb vidéken már elmult, még ezután is a siker teljes reményével lehet burgonyát ültetni. Nem elég azonban az eddigieknél nagyobb területen burgonyát ültetni, hanem okszerű művelésével a többnyire alacsony terméshozamát is emelni kell. A burgonya feltételein megkívánja, hogy annyiszor jól megkapadják, ahányszor a talaj összetömődése és a gyomosodás miatt ez szükséges. A lókapá használata a munkát gyorsabbá és előcsobá teszi. Különösen fontos munkája a burgonyának a töltőgetés, amit általában későn szoktak elvezetni. Az első töltőgetést korán kell elvégezni, amikor a burgonya lombja kb. arasznyál, azután fokozatosan kell töltő-

getni, esetleg háromszor is, de feltétlenül kétszer. Vigyázni kell, hogy az utolsó töltőgetés a teljes virágzás előtt végetérjen, mert később a fejlődő gumók megsérülnek és ez a termés rovására megy. Töltőgetéskével természetesen gyorsabb és olcsóbb munkát végezhetünk. Ha mindenki átérzi a burgonyatermeszkedéshez fűződő nagy érdekeket, számottevő előnyök származnak abból nemcsak a közellátásra, hanem elsősorban a burgonyatermelőkre.

FIGYELMEZTETÉS!

Kérjük olvasóinkat, hogy mindenemű előfizetésük ügyben a „Magyar Nép” kiadói hivatalához, Kolozsvár, Brassai-utca 7. forduljanak. Kérjük tehát azokat az olvasókat is, akik az Emke felhívásai alapján kapcsolódtak be előfizetőink táborába, előfizetésükkel szemlét közvetlenül kiadói hivatalunkhoz forduljanak.

A kiadói hivatal üzeni

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőikért:

M. F. Bácsnádikfalva, G. B. Rónásréz, B. O. Nagydémeter, M. S. Füzükt, M. M. Székelyszentmihály, M. I. Apasanyfalva.

ELŐFIZETŐINKHEZ! A jelentett körülmények között lapunk fennmaradásának úgy biztosítható, ha egyrészt előfizetőink az előfizetési díjakat pontosan beutalják, másrészt új előfizetőket jelenítenek be, amellyel kiegyensúlyozott az a hiány, amely különböző körülmények folytán bekövetkezett. Erre való tekintettel újólag felkérjük önzés előfizetőinket és olvasóinkat, hogy a 24 év óta fennálló lapunk megőrzéséért véptt minél több új előfizetőt jelenítsenek be. Tudjuk, hogy ez nem

könnyű feladat, különösen a mostoha körülmények között, azonban nem tartjuk valószínűtlennek, hogy minden egyes egy-két új előfizető egy kis idővel nem tudjon gyűlölni. Előfizetőink egymár jelentett be új előfizetőket — azokról várjuk a bejelentést, akiknek nem terlek elegendő ilyen fránya példányunkat.

— Hírvetőkös előfizetőink felsorolásánál folytatjuk. Marostorda megye: Szendrői, Sztágyi, stb. megyék költöttek. A felsorolás jelenleg is kitöltött tartalékával történnék és a feltöltés szept. 31-ig terjedő időszakban, a feltöltés foglalta mapában, a ha valaki f. évi apr. 1-től tartozik, töltött utalvány 1/2 évig éspedig 7.500 új előfizetési és 20 fillér feltöltésdíjjal együtt 7.70 pengőrt van költendő. M. székelyföldi hírvetőkös azok a felsoroltak az előfizetéseik azok az új kezdődött. Feltöltésük mindazonáltal, ha ilyen utalvány érkezett, hogy a tüntetett összeget sürögben küldjék el adóhivatalkunkhoz, mert a jelenlegi körülmények nem engedik meg a hitelre.

Utószámlázás előfizetők: Köszönet előfizetőinket, hogy a megye oldán, részben Háziségi Dénezt megadta, a hátralekövetőt a pénzt felvegye, hivatkozott nyugatfelélt és bocsátott rendelkezésre s így a befizetett összeget szabályszerű nyugatfelélt kezeljük tehát azokat az előfizetőket, a feltértes, szíveskedjenek megbízottunkat a díjat kifizetni.

S. A. Sepaszentgyörgy: Lapunkat több ízben köcsöktük már, hogy minél rendelék értelmezni, papírkészítési részben az évben naplárnt nem adhattunk ki, nem küldtünk Önnnek senk.

A következő befolyt pénzeset nyugatfelélt: Z. B. Nagypet 22.700 apr. 1. Ny. M. Felsőszepor 10 (1945 ápr. 1. rendben), B. F. Bögöz 18.20, K. M. Gyarpalk 14, G. I. Csikszécsőz 17, R. J. Csikszentmihály 10.20, K. D. Csikszentmihály 18.20, L. I. Csikrák 10, M. I. Csikszentmihály 10.20, M. I. Csikszentmihály 18.20, L. I. Csikszécsőz 13.60, Csikszécsőz 10.20, I. T. A. Tölgyes 16, H. m.óv. Tuzsád 18.20, R. J. Készfalva 8.20, M. J. B. Málnás 10.20, S. Nyujtód 10.20, R. F. Gyány 8.20, F. Kislede 8.20, D. Szilagyballya 8.20, B. Csikszécsőz 10.20, V. L. Lőzárfalva 10.20, D. F. Csikszentmihály 10.20, B. J. Győrök Dik 18.20, F. F. Kérőpatók 10.20, G. K. M. Biharszentjános 10.20, S. T. B. hárdisz 16.50, B. J. Biharszentjános 10.20, F. J. Fugyvársárhely 10.20, J. D. M. gitta 18.20, V. S. Nagyszalonta 10.20, C. J. S-né Rév 13.20, A. S. Vredesrév 10.20, T. L. Zilah 5.20, Za. Gy. Ozsól 10.20, H. J. Lőzárfalva 10.20, Ifj. B. Csikszentmihály 24.20, E. M. J.-é Győrök úfalva 10.20, B. J. J.-é Győrök úfalva 10.20, Sz. M. Mádéfalva 10.20, S. F. S. Tölgyes 10.20, B. J. Tölgyes 10.20, B. A. Érkőrtűz 18.20, Öv. O. J-né Érbogyós 10.20, S. Fugyvársárhely 18.20, L. K. Pósnál 10.20, Sz. I. Sárszeg 13.50, J. J. Szentgyörgy 8.20, Ifj. I. Tataros 10.20, H. B. Viesztó 10.20, Sz. I. M. Anykolas 10.20, B. F. B. rátes 10.20, Sz. J. Biharszentjános 11, Öv. H. Gy-né Nagyajta 10.20 pengő.

A szerkesztést felválti DAVID IVÁN
Feltöltés kiadó: TÓTH KILMÉR